

Eljaröd

Äldst bland inventarierna i Eljaröds kyrka är dess dopfunt. I utförandet visar den släktdrag med de funter som tillskrives den s.k. Färlövmästaren, influerad av danska stenmästare som gärna högg lejonreliefer på skålens sidor; sådana saknas på funten i Eljaröd och tekniken står inte på samma nivå som funten i Färlöv visar, men till 1200-talet torde den dock kunna dateras.

Den ursprungliga, åt S:ta Gertrud helgade kyrkan kan ha tillkommit vid samma tid, en tegelkyrka med långhus och rakslutet kor i vilken valv senare inlagts och av vilken delar ingår i den nuvarande byggnaden som dock på 1800-talet genomgått åtskilliga förändringar.

Från medeltidskyrkan stannar 2 st i Kyrkhistoriska Museet i Lund förvarade i trä snidade gestalter, bl.a. en biskopsbild från omkring år 1250, med mindre vanlig konstfullhet i utförande. Från samma museum har under de senare åren tagits "hem" en madonnabild av ek, en tronande himladrottning, ensam i sitt slag bland skånska medeltidssniderier och närmast att hänföra till samma grupp som den världsberömda Viklaumadonnan från Gotland; madonnan kan dateras till perioden 1175 - 1225.

Kyrkans nattvardskalk av silver är daterad 1606.

Komministern Johannes Adrian har gjort en del efterforskningar när det gäller altarpuppen m.m. och redovisar sina iakttagelser till församlingens kyrkoråd enligt protokoll från 1974.09.08, § 8. Av protokollet framgår bl.a. följande:

"Ordföranden hade genom sammanställning av prosten Rubenius

sockenrelation 1729 och kyrkoherden Sundius sockenbeskrivning 1830 m.m fått en någorlunda klar uppfattning om hur altarpupp-satsen i kyrkan sett ut. Den uppsattes i Vä stadskyrka 1608 och inköptes av Eljaröds församling därifrån år 1673 för 20 daler. Överst stod med förgyllda bokstäver Domini manet in aeternum = Guds ord förbliver i evighet. Sedan: Dilliges Denum Domini tuum etc. = Du ska älska Herren din Gud o.s.v. Därunder är ett Crucifix upprest, en Pelare på vardera sidan därom på något avstånd, där bakom en svart tavla med Instiftelseorden, antagligen på latin, på till den Heliga Nattvarden, samt däröver en blå och med stjärnor beklädd Himmel. Inunder Crucifixet läses dessa ord: In honorem Sacrosanctae Coenae Dominicae hanc Tabellam fieri fecitias Ecclesiae Reditibus Georgius Christophorus huius Ioci Paster et Praepositus Anno MDCIIX, översatt: Jörgen Christoffersen präst och prost i denna församling lät uppsätta denna tavla till minne av Herrens Heliga nattvard år 1608. Under dessa orden (på antemensalet) ser man Frälsarens bild målad i en röd mässeskjorta, hållande en Kalk i ena handen och en Patén i den andra, och Instiftelseorden (på danska antagligen) åter på bägge sidor om denna målning." Så långt Sundius sockenbeskrivning.

Joakim Beck - sonson till Alunbrukets grundare - hade vid sitt bröllop i kyrkan 1724 låtit bekosta målning av altare, predikstol och bänkar. När man på 1880-talet bytte ut de gamla slutna bänkarna mot nya öppna, tog man vara på de gamla herrskapsbänkarna. Båda har det beckska vapnet, en silverkedja på blå botten, och årtalet 1724. På kvinnosidans fält står initialerna A M B (Anna Maria Beck) och på manssidans J B (Joachim Beck).

I tornet finnes endast en kyrkklocka och den har följande inskription: " Då Gustaf Adolf Den IV war Sweriges konung, Carl Anders Wrangél war Länets Höfdinge i Christianstad, Stiftets Biskop Doctor Munck i Lund, Församlingens Pastor Häradsprosten Lars Rubenihs i Andrarum.

Blef denna klocka omguten i Malmö af styck ock klockgutaren Mag Kjellstäm Åhr 1795."

Sammanställt av: Anders Gummesson

Källor: Lunds Stifts i ord och bild,
Jubileumskriften i Albo,
Protokoll